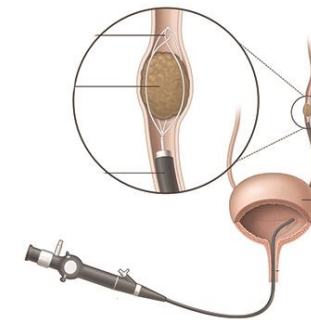

بیمارستان شهید اشرفی خمینی شهر

سنگ شکنی از طریق مجرای ادراری

تهیه کننده: واحد آموزش سلامت

تایید کننده: کمیته آموزش بیمار

منابع: ClinicalKey, WebMD, Mayo clinic

❖ شرح روش

سیستم ادراری در انسان از ۴ قسمت اصلی تشکیل شده است که عبارتند از کلیه، حالب، مثانه و مجرای ادرار. هر یک از این قسمت‌ها می‌توانند مبتلا به سنگ ادراری شوند. اصطلاح سنگ ادراری نشان‌دهنده وجود سنگ در هر قسمت از سیستم ادراری است که به اشتباه، اکثر مردم وجود سنگ در هر قسمت را سنگ کلیه می‌نامند. ولی درست این است که وجود سنگ بر حسب محل آن بیان شود: مانند سنگ کلیه، سنگ حالب، سنگ مثانه و سنگ مجرای ادرار.

سنگ حالب جزو سنگ‌های ادراری محسوب می‌شود و دارای ویژگی‌های زیر می‌باشد:

- ✓ درد شدید همراه با حالت تهوع و استفراغ
- ✓ با سونوگرافی قابل تشخیص نیست و بهترین روش انجام عکس رنگی از سیستم ادراری است که در اصطلاح پزشکی به آن IVP (آی.وی.پی) گفته می‌شود.
- ✓ اگر به درستی با آن برخورد نشود؛ ممکن است منجر به از بین رفتن کلیه گردد.
- ✓ این سنگ‌ها را می‌توان از طریق روش تی.یو.ال (TUL) از راه مجرای ادراری، بدون هیچگونه درد و برشی روی شکم، خارج نمود.

❖ دلایل انجام

بدیهی است که سنگ‌شکنی با کمک این روش می‌تواند مانع از بروز سایر عوارض ناشی از سنگ مجاری ادراری شود و همچنین می‌تواند ناراحتی‌های ناشی از آن را برطرف کند.

❖ عوارض احتمالی

به دنبال TUL عوارض زیر ممکن است در فرد بروز نماید:

- ✓ عوارض بیهوشی
- ✓ عوارض بی‌حسی نخاعی
- ✓ اگر سنگ حالب کامل خارج نشود ممکن است انسداد ایجاد کند و ظرف ۸ هفته کلیه را از بین ببرد.

❖ روش انجام

جراح به کمک وسیله‌ای به نام یورتروسکوپ که لوله‌ای باریک و دارای دوربین کوچکی در سر این لوله می‌باشد، از طریق مجرای ادرار وارد مثانه و سپس لوله حالب شده و بعد از دیدن سنگ حالب، به کمک ابزار مخصوص سنگ را خرد می‌نماید. در این مرحله در صورتی که امکان داشته

❖ در چه شرایطی به پزشک مراجعه نمائید؟

- ✓ حدود یک هفته پس از سنگ شکن جهت بررسی ادامه درمان
- ✓ در صورت درد شدید، تب یا خونریزی شدید ادراری، احتباس ادراری و ...
- ✓ چهار هفته بعد از عمل جهت خارج کردن لوله حالب، در صورت داشتن لوله حالب

- ✓ از فعالیت‌های فیزیکی سنگین که موجب تغییرات درجه حرارت زیاد بدن می‌گردد، خودداری کنید.
- ✓ از عرق کردن زیاد که باعث کاهش ادرار و افزایش غلظت آن می‌شود اجتناب کنید.

❖ مراقبت

- پس از انجام TUL اقدامات مراقبتی زیر را برنامه‌ریزی نمائید:
- ✓ ممکن است در محل درمان که در ناحیه پشت می‌باشد، دچار کبودی شوید.
- ✓ در صورت کاهش برون‌ده ادراری پزشک خود را مطلع کنید.
- ✓ از پزشک خود بخواهید که لیستی از داروهایی که نباید در این دوران مصرف کنید را به شما بدهد.

- ✓ پس از سنگ شکن، ادرار خود را از صافی عبور دهید تا سنگ دفع شده جهت مشخص شدن نوع آن به آزمایشگاه ارسال شود.

باشد خرده‌های سنگ خارج می‌شود ولی اگر امکان خروج سنگ نباشد، بسته به نظر جراح ممکن است در داخل حالب لوله‌ای قرار داده شود و توسط یک سوند مثانه ثابت گردد.

هر قدر سنگ در حالب بالاتر قرار گیرد میزان موفقیت این روش کمتر است. انجام عمل تی.یو.ال نیاز به گذراندن دوره‌های آموزشی مخصوص و مهارت کافی داشته و تمامی جراحان کلیه و مجاری ادراری، این روش را انجام نمی‌دهند.

❖ فعالیت

پس از انجام TUL فعالیت خود را به صورت زیر تنظیم نمائید:

- ✓ شب اول استراحت و از روز بعد شروع به ورزش و تحرک نمائید.

- ✓ ورزش‌های سبک در فضای باز مانند قدم زدن، دوچرخه سواری، طناب زدن مفید است، از انجام کارهای سنگین باید خودداری کنید.